

FTEA21:3 Språkfilosofi

Föreläsning II

Martin Jönsson

Att lära

- Tre problem för en naiv referensteori om mening.
- Russells *kontextuella* analyser av meningen hos satser som innehåller obestämda beskrivningar, bestämda beskrivningar och egennamn.
- Hur Russell undviker de tre problemen.
- Tre problem för Russells analyser.

Den naiva referensteorin

- Ponera följande enkla svar på frågan 'Vad är mening?'.
 - Meningen hos ett uttryck (t.ex. ett ord eller en sats) är dess referens.

Den naiva referensteorin

- Den här tesen är naiv av följande anledningar.
 - 1) Det följer av den att många ord är meningslösa (t.ex. 'Hej', 'Ja', 'om', 'över', 'våldigt', 'och', 'eller').
 - 2) Det följer av den att satser i termer av fiktioner är meningslösa
Kungen av Frankrike är skallig. Tingeling är en älva.
Kungen av Frankrike existerar inte. Tingeling existerar inte.
 - 3) Den likställer distinkta trosföreställningar
Jenny tror att Sveriges statsminister är 57 år.
Jenny tror att Socialdemokraternas partiledare är 57 år.

Den naiva referensteorin

- Ett bättre svar på frågan 'Vad är mening?' är
 - Meningen hos en *sats* är dess sanningsvillkor.

Russells analys

- Bestämda beskrivningar på Engelska och Svenska.

The author of Waverly was Scotch.

Författaren en till Waverly var Skotte.

- Analys av satser som innehåller **bestämda beskrivningar**

Författaren till Waverly var Skotte = $\underbrace{\exists y Fy}_1 \wedge \underbrace{\forall x(Fx \rightarrow x = y)}_2 \wedge \underbrace{Sy}_3$

- Ett existensanspråk; det finns någon som författat Waverly.
- Ett unikhetsanspråk; det finns inte mer än en som författat Waverly.
- En attribuering; någon är Skotte.

Russells analys

- Analys av satser som innehåller **obestämda beskrivningar**

En Waverly-författare var Skotte $= \underbrace{\exists y Fy}_1 \wedge \underbrace{Sy}_3$

Jfr:

Författaren till Waverly var Skotte $= \underbrace{\exists y Fy}_1 \wedge \underbrace{\forall x(Fx \rightarrow x = y)}_2 \wedge \underbrace{Sy}_3$

- Analys av satser som innehåller **egennamn**

Walter Scott var Skotte =

$\underbrace{\exists y E_1y \wedge \dots \wedge E_ny}_1 \wedge \underbrace{\forall x((E_1x \wedge \dots \wedge E_nx) \rightarrow x = y)}_2 \wedge \underbrace{Sy}_3$

E_1, \dots, E_n antas här vara en lista med egenskaper som tillsammans fångar innebörden av 'Walter Scott'. t.ex. $E_1x = x$ föddes 1771, $E_2x = x$ var blond, ..., $E_nx = x$ hade 11 syskon.

Russells analys: Tre förtjänster

- Satser som innehåller t.ex. logiska konnektiv är inga problem
Författaren till Waverly var Skotte **och** gillade glass =

$$\exists y Fy \wedge \forall x(Fx \rightarrow x = y) \wedge \underline{Sy \wedge Gy}$$

- Satser som innehåller fiktioner är inga problem
Tingeling existerar inte =

$$\neg(\exists y E_1y \wedge \dots \wedge E_ny \wedge \forall x((E_1x \wedge \dots \wedge E_nx) \rightarrow x = y))$$

- Teorin behöver inte likställa trosföreställningar med olika innehåll
Sveriges statsminister = S, Socialdemokraternas partiledare = P

$$\begin{aligned} \exists y Sy \wedge \forall x(Sx \rightarrow x = y) \wedge Gy \\ \exists y Py \wedge \forall x(Px \rightarrow x = y) \wedge Gy \end{aligned}$$

Russells analys: Tre problem

- På bordet ligger två böcker. → Det finns exakt en sak som är ett bord och på det bordet..
- Mammuten är utdöd. → Det finns exakt en sak som är en mammut och den är utdöd.
- Mannen föll ner på spåren. Han föll inte, han blev puttad.

Anaforiska uttryck fungerar inte

Russells analys: Ett problem (för namn-analysen)

- Vad är förhållandet mellan ett namn och den mängd egenskaper E_1, \dots, E_n som Russell analyserar namnet i termer av?